

Korea vallásai

Bogdán Száva

Szacshonvang/사대천왕: Négy Mennyei Király (japánul: [Shitennō](#) 四天王, kínaiul: Sì Da Tiānwáng 四大天王, szanszkritül: [Lokapāla](#) लोकपाल).

A négy égtáj őristenei a buddhista mitológiában. Eredetük az indiai lokapalákra nyúlik vissza. Tiszteletükre építették fel 679-ben a Szacshonvansa kolostort. Szobraik a Szokkuram barlangtemplomban állnak.

A lokapalák az indiai mitológia alakjai voltak eredendően, akik beolvadtak a Vadzsrajána buddhizmusba, ennél fogva elterjedtek minden olyan országban, ahol a buddhizmus térhódítást nyert és a buddhista művészet gyakran ábrázolt, megadott attribútumokkal ellátott alakjai közé kerültek. Őristeni szerepük miatt a sír- és templomművészet megszokott alakjai lettek. Ábrázolásukra a harci vagy királyi öltözék a jellemző és gyakran ábrázolják őket, amint kisebb, alacsonyabb rangú démonokra taposnak.

Széleskörű elterjedésük miatt több nevet is viselnek. A hinduizmus, a buddhizmus és a taoizmus mind bővelkednek isten és szellemalakokban így gyakran nem egyértelmű melyik istenség kinek felel meg a vallások szinkretizálása után. Nem ritka az sem, hogy egy transzcendens alaknak több megfelelője is van a szinkretizált vallásban. Ez a helyzet megfigyelhető a Négy Mennyei Király esetében is, akiknél a hinduizmus szinkretizálódott a vadzsrajána buddhizmussal, a taoizmussal, a sintóizmussal és a koreai ősvallásokkal.

A négy király a világ közepén magasodó Szumériu hegyen lakik az ősi indiai mitológiában, és egyszerre őrzik a hegyet körülvevő négy kontinenst valamint Indra paradicsomának négy kapuját a hegy csúcsán. Azonban egyes változatokban Indra maga is az égtájőrök egyike.

A buddhizmusban világtájőr szerepük mellett tanvédő istenségekkel léptek elő, ehhez a japán buddhizmusban ország védő szerep is járult. Általában haragvó formában, jaki (dzsaki) démonokra taposva ábrázolják őket, páncélos harcosként, különböző attribútumokkal vagy állatokkal kiegészítve.

Damun-cheonwang (다문천왕) Észak Védelmezője: szanszkrit nevén [Vaiśravaṇa](#) (वैश्रवण), kínaiul Duō Wén Tiānwáng (多聞天王) és Tamon-ten vagy Bishamon-ten (多聞天) Japánban. Hindu mitológiai megfelelője valószínűleg Kubera vagy Kuvera (कुबेर).

Gyakran ábrázolják sárgára festett arccal, sztúpával vagy mongúzzal. Mivel ő a négy király vezetője, gyakran ábrázolják királyi öltözékben. A könnyebben azonosítható lokapalák egyike attribútumai miatt. Otthona a Szumeru hegy. Követői a Jaksák, akik lehetnek ártalmatlan erdei tündérszerű lények, de ártalmas kísértő szellemek is.

A japán buddhizmusban egyfajta harcos istenségnek tekintik, aki megbünteti a gonosztevőket, egyik kezében sztúpát, másikkban lándzsát fog. Tamontennek is nevezik, mivel őt tekintik azon helyek védelmezőjének, ahol Buddha tanít. Későbbi századokban gyakran ábrázolják a Bőség és szerencse istennőjének társaságában, akire a XI. századtól a feleségeként tekintettek Japánban.

A tibeti buddhizmus gyakran a dzsambhara fa termésével a kezében ábrázolja. Innen ered tibeti neve Jambhala. A tibeti buddhizmus elkülöníti Kuberától. Ábrázolásaikban gyakran borítják őt ékszerek és kíséri fehér oroszlán. Mongúzzal történő ábrázolását Tibetben a nagák – a kincseket őrző félig kígyó, félig emberi lények – feletti győzelme jeleként értelmezik.

Kubera a gazdagság, vagyon istene, a világ kincseinek gazdája. Sokszor ábrázolták törpeként vagy kövér férfiként, akit ékszerek borítanak és pénzes zsákot hord magánál. A védikus szövegekben ártó szellemek vezetőjeként írják le, csak a hindu eposzokban és a Puránákban emelkedik deva, isteni szintre. Ezek szerint Kubera egykor Lankát uralta, de démoni mostoha fivére Ravana megdöntötte uralmát, ezért Kubera a himalájai Alaka városban telepedett le. A Puránákban gyakran jelenik meg különböző testi hiányosságoktól, deformitásoktól szenvedve. Háromlábú, nyolcfogú, egy szemű lényként írták le, akit ékszerek borítanak, nem ritkán három fejjel vagy négy karral is ábrázolják. Előfordul, hogy emberháton lovagolva örökítették meg.

Jeungjang-cheonwang (증장천왕) Dél Védelmezője: szanszkrit nevén [Virūdhaka](#) (विरूढक), kínaiul Zēng Zhǎng Tiānwáng (增長天王) és Zōchō-ten (增長天) Japánban. Hindu mitológiai megfelelője Yama (यम) lehet.

A Japán buddhizmusban vörös színnel ábrázolják, míg a kontinensen kézzel. Kezében kardot fog, jelképezve a gonosz elleni küzdelmét és a buddhizmus ellenségeinek legyőzését. Követői a Kumbhaṇḍak, deformált, torz, törpeszerű szellemek. A bölcsesség és a mértékletesség terjesztője. A növekedés devája.

Yama a halál istene a hinduizmusban, aki először a védikus szövegekben jelenik meg. A védikus hagyomány szerint ő volt az első ember, aki meghalt emiatt lett a holtak ura. Ő az igazság ura is és gyakran Dharmaként utalnak rá. Egyes szanszkrit forrásokban azt írják, hogy a bőre színe sötét volt, mint az eső felhők, két karja, tűz színű szemei és hosszú agyari voltak. Vörös ruhát viselt és vagy oroszlános trónon vagy bölényen ült. Más forrásokban négy karral és sárga ruhával írják le.

Gyakran említik a Garuda Puránában.

Jiguk-cheonwang (지국천왕) Kelet védelmezője: szanszkrit nevén [Dhrtarāstra](#) (धृतराष्ट्र), kínaiul Chí Guó Tiānwáng (持國天王) és Jikoku-ten (持国天) Japánban. Hindu mitológiai megfelelője Indra (इन्द्र) egyes forrásokban, máshol Indrát a négy király vezetőjének tekintik.

A nemzet és az ország védelmezője. Gyakran a zöld szín kapcsolódik hozzá. Ábrázolják hangszerekkel és fegyverekkel is, nincs kötött attribútuma. Követői a gandharvak, hímnemű szellemek, akik részben állatok és kiváló zenei képességeik vannak.

A Rig Védában Indra az istenek királya és a mennyek ura. A mennydörgés és eső istene, a nagy harcos, a bátorság és erő szimbóluma. Ő vezeti az isteneket és az elemek megtestesüléseit, folyamatos harcot vívva az asurák ellen. Mint a háború istenét, gyakran tekintik egynek a Négy Mennyei Király közül. Előfordul napistenként is arany testtel ábrázolva. De az egyik szövegben azt írják, hogy a haját és szakállát saját maga festette sárgára. Hátasa egy négy agyarral rendelkező fehér elefánt, Airavata. Fegyverei az íj, a háló és a lándzsa.

A Kelet Védelmezője mellett gyakran azonosítják Taishakutennel (帝释天), Jeseokcheonnal (재석천) vagy Shì Dī Huán Yīnnel (帝释天), aki a Négy Király vezetője Japánban, Koreában és Kínában a buddhista mitológiában. A japán buddhizmusban Taishakuten Boten (=Brahma) ellenpólusa és ők ketten a történelmi Buddha védelmezői.

Gwangmok-cheonwang (광목천왕) Nyugat Védelmezője: szanszkrit nevén [Virūpākṣa](#) (विरूपाक्ष), kínaiul Guǎng Mù Tiānwáng (廣目天王), és Kōmoku-ten (広目天) Japánban. Hindu mitológiai megfelelője Varuna (वरुण).

Keresztüllát a gonoszon. Megbünteti a vétkezőket. Bátorítja a törekvéseket a megvilágosodás felé. Fehér színnel ábrázolják gyakran, nála is megjelenik egyes esetekben a sztúpa, de ez ritka. Kígyó és gyöngyök jelenhetnek meg vele. Páncélt és fegyvert visel. Követői a nagák, akik közé tartozik minden kígyószerű lény, beleértve a sárkányokat is.

A védikus forrásokban Varuna az ég és a víz istene, valamint a törvény és az alvilág istene. Ő a legkiemelkedőbb asura a Rig Védában. A hindu mitológiában Varunát tekintik mindenféle víz urának, különösen az óceánokénak. A Rigvéda és az Atharvavéda mindent tudóként ábrázolja, aki rajta kapja a hazugokat. A csillagok az ő ezerszemű kémei, akik mindenkit figyelnek. Később holdistenként írják le, egy sárga férfiként, aki arany fegyverzetet visel és kígyóból készült lasszót fog. Hátasa a Makara nevű tengeri lény.

Szaszin/사신: A Négy Szent Állat (japánul: Shishin vagy Shijin 四神; kínaiul: Sì Shòu 四獸)

A négy égtáj patrónusai – a zöld/kék sárkány, a fehér tigris, a vörös madár és a fekete harcos (teknős). Szimbolikájuk a jin-jang, az öt őselem és a velük asszociált égitestek tanán alapszik. Kínából az időszámításunk előtti II. századból eredeztethető Négy Égtájórt: a Főnixet (Dél), a Teknőst (Észak), a Fehér Tigrist (Nyugat) és a Sárkányt (Kelet). Kínában a Han-dinasztia és a Vej-dinasztia korából származnak ábrázolásaik, Koreában az 5-7. században sírok falfestményein, a 7-10. században kályhacsempéken és cserepeken is, a 10-14. században kőből faragott domborműveken jelentek meg leggyakrabban.

Hyeonmu(현무) A Fekete Harcos vagy Fekete Teknős (kínaiul: Xuan Wu/Gui Xian/Kuei Hsien/Zuan Wu/Zheng Wu; japánul: Genbu, 玄武) jelképezte a telet, a fekete színt, a vizet és a földet és az égtájak közül északot. A teknős a hosszú élet és a boldogság szimbóluma. Látja a jövőt. Egyes ábrázolásokon azonban teknős helyett kígyó alakban szerepel, vagy a kígyóval együtt ábrázolják. Ez utóbbi oka, hogy az időszámításunk előtti III. századi taoista hit szerint a hím teknős nem létezik, ezért a teknős nősténynek a kígyóval kellett párosodnia.

A Fekete Harcos elnevezés Damun-cheonwanggal való szinkretizmusára vezethető vissza, valamint arra, hogy a teknős páncél gyakran jelképezte a katonák páncélját. Kínában azonban egy másik oka is van az elnevezés megváltozásának: a teknős szó egy szitokszóval lett azonos alakú, ezért változtatták meg.

Baekho (백호) Fehér Tigris (kínaiul: Baihu, japánul: Byakko, 白虎) az őszt, a fémet a szelet és a fehér színt jelképezi, valamint nyugatot. Éleslátás és tisztesség jellemzi. A fémmel való társítása miatt, gyakran sírokban fémet helyeztek el, hogy kapcsolat jöjjön létre a halott és Fehér Tigris között. Egyes kínai legendák szerint a király sírjába helyezett fém darab három nappal később tigris alakját vette föl és a síron védekező pozícióban helyezkedett.

Előfordul, hogy egyes ábrázolásokon a Fehér Tigrist Kirin váltja fel. A tigris és kirin ábrázolás hasonlósága miatt lehet szó a két entitás keveredéséről.

Jujak (주작) Főnix vagy Vörös Madár (kínaiul: Zhuque/Zhū Qiǎo/Zhū Niǎo, japánul:

Suzaku/Shuchō/Akamidori, 朱雀/朱鳥) a nyarat, a tüzet és a vörös színt és a tudást jelképezi. A vörös

madár és a fénix eleinte két különböző entitás lehetett, ami később egybeolvadt. Gyakran ábrázolják közösen a sárkánnyal, egyszerre jelképezve a konfliktust és a boldog házasságot. Ilyenkor a sárkány a férfi, a fénix pedig a női princípiumot jelképezi.

Cheongryong(청룡) Kék/Zöld Sárkány (kínaiul: Qinglong, japánul: Seiryū, 青龍) pedig a tavaszt, a fát és a kék vagy zöld színt. Az ország védelmezője és a császári hatalom jelképe, képes befolyásolni az esőt. A fénix és a karura vagy garuda madárlények örök ellensége. Általában felhőkkel vagy vizekkel körülvéve ábrázolják. Képes alakot változtatni. A szanszkrit források a nagák családjába sorolják, kígyószerű alakja miatt.

forrás:

Mitológiai Enciklopédia, II. kötet. Gondolat Kiadó Budapest, 1988. pp. 471—473

Gods of Japan, A to Z Photo Dictionary of Japanese Buddhism

<http://www.onmarkproductions.com/html/buddhism.shtml>

Wikipédia: Four Heavenly Kings

http://en.wikipedia.org/wiki/Four_Heavenly_Kings